

PĀVESTA FRANCISKA VIZĪTES NOKLĀJUMS

SABIEDRISKAJOS MEDIJOS

(recenzija)

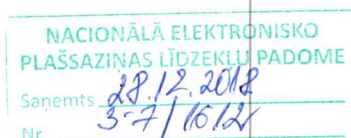
Pildot NEPLP nodefinēto uzdevumu, recenzents novērtēja visus 24.09.2018. raidījumus saistībā ar pāvesta Franciska vizīti Latvijā, kādi bija tapuši LTV un Latvijas Radio sabiedriskā pasūtījuma ietvaros. Šī ir recenzijas papildinātā versija, kurā iekļautas arī pašu sabiedrisko mediju atbildes.

Latvijas Radio 1

Cikla “Svētā Krēsla vēsture” trīs raidījumi:

12.09.2018. (sākums plkst. 15:06, ilgums 31 min 04 s) — raidījuma autors sākumā nestādās priekšā. Pusstundu garajā raidījumā tikai viens runātājs — Andris Priede, kurš ir tālu no baznīcas vēstures objektīva pētnieka. Būdam erudīts reliģijas zinātnieks, vienlaikus Andris Priede tomēr ir katolicisma apoloģēts, kurš izvēlas paklusēt un neko nestāstīt par katolicisma (un kristīgās reliģijas kā tādas) asiņainajām vēstures lappusēm, un arī par Reformāciju izsakās, ka tā esot bijusi “drīzāk katolicisma reformācija”, nevis daudzo protestantisma paveidu dzimšana. Saprotams, ka ikvienam pētniekam, kurš ieņem kādu konkrētu pozīciju, ir pamats savus uzskatus izklāstīt auditorijai un pamatot tos, tomēr sabiedriskajiem medijiem ir uzdevums ieturēt līdzsvaru, uzaicinot arī kādu citu intervējamo, ne tikai katoļu apoloģētu, un nepārvērst raidījumu par žurnālu “Katōļu Dzeive”.

19.12.2018. šī paša raidījumu cikla otrais raidījums (sākums plkst. 15:06) ir neizprotams satura izvēles ziņā. Ja pirmais “Svētā Krēsla vēstures” raidījums bija veltīts Reformācijai, kas dziļi ietekmēja Livoniju, tad otrais veltīts baznīcas vēsturei XIX gs. un saturiski pilnībā “norisinās” ārpus Latvijas, un tam nav it nekāda saistība ar Latviju un mūsu vēsturi, sabiedrību. Turklāt raidījumā, kurā atkal vienīgais runātājs ir tas pats A. Priede, ir saklausāmas dažas uzkrītošas faktu kļūdas: piem., izteikums “Francijā revolūcija aizslauka ORĀNIEŠU dinastiju” (Francijā nekad nav valdījusi šāda dinastija, jo tur valdīja Kapetu — Burbonu ģimenes un pāris Napoleoni, savukārt Oraņjes dinastija ir Nīderlandes karaļnams, kas atrodas tronī līdz pat šim laikam); kādam tur rādās “pjemontietis, vārdā Jānis Moska” (sic!); neprot izrunāt Francijas reģiona Lorēnas nosaukumu.

Cikla noslēdzošais raidījums 24.09.2018. (sākums plkst. 18:15) savā pēdējā uznācienā strauji uzlabo kvalitāti. Parādās otrs studijas viesis — Reinis Norkārklis, tomēr saturā raidījuma otrajā pusē atkal dominē katolicisma apoloģētisms. Raidījums toties šoreiz vairāk pievēršas XX gadsimtam, un tas ir pareizi.

Jāizsaka izbrīns, kāpēc triju raidījumu gaitā nekas netika minēts par XI — XIV gs. notikumiem, kad katolicisms iekaroja mūsdienu Latvijas teritoriju ar uguni un zobenu, un šie notikumi ietekmējuši mūsu vēsturi kā reti kas cits. Būtu bijis pareizi, ja kristietības ieviešanai Latvijā atvēlētu vienu raidījumu par vēsturi, savukārt XIX gadsimta notikumus ārpus Latvijas atstātu tiem, kam interesē tos pētīt.

24. septembra LR1 tiešraides un studijas raidījumi

Latvijas Radio raidījumi 2018. gada 24. septembrī, no kuriem lielāko daļu sastādīja tiešraides un speciālizlaidumi, plūstoši pāriet cits citā, sākot ar “Pāvesta Franciska vizītes Latvijā speciālizlaidumu” (sākums plkst. 9:07) un raidījumu “Pāvesta Franciska vizītes Latvijā nozīmība” (tūlīt pēc tam), kam seko “Pāvesta Franciska vizītes Latvijā speciālizlaidums. Pāvesta Franciska tikšanās prezidenta pilī” (sākums plkst. 09:25) un “Pāvesta Franciska vizītes Latvijā speciālizlaidums. Pāvesta iesaiste ārpolitisku jautājumu risināšanā” (sākums plkst.9:55).

Studijas viesi un raidījumu dalībnieki izvēlēti un atlasīti ar apdomu, tomēr tie kopumā veido nelīdzsvarotu ainu, jo gandrīz visi ir katolicisma pusē, un būtu derējusi arī kāda kritiska balss no kāda ateista vai racionāli domājoša zinātnieka puses. Ņemot vērā, ka pāvesta Franciska vizīte tika apskatīta arī politiskajā un diplomātiskajā kontekstā, šo momentu var salīdzināt ar politikas notikumu apspriešanu radio ēterā: ja kādā raidījumā, piemēram, tiek apskatīti *Saskaņas* korupcijas skandāli, JKP politiskā “platforma” vai *KPV LV* personālijas, tajās reizēs taču uz raidījumu neaicina tikai *saskaņiešiem* un populistiem attiecīgi labvēlīgus viedokļa paudījumus.

Kā novērtēt reliģijas nozīmi sabiedrībā un to, vai vispār tai pievērst uzmanību? Te var ieturēt divas pieejas. *Saskaņā* ar nekritisku pieeju var atsaukties uz SKDS datiem, ka iedzīvotāju vairākuma pašvērtējums (jāuzsver — pašvērtējums!) ir tāds, ka viņi uzskata sevi par “ticīgajiem” kaut kādā formā. Savukārt, ja skatāmies objektīvi, tad realitātē stabili lielākais Latvijas iedzīvotāju vairākums ir nereliģiozi, neapmeklē baznīcu, nerunā ar priesteriem un nepazīst viņus, nelasa reliģisku literatūru, nezina liturģiju un baznīcas dziesmas, nepieder ne pie vienas konfesijas utt. Tāpēc jāsecina, ka sabiedriskie mediji dara pareizi, ikdienā nepievēršot lielu uzmanību reliģijai, to atstājot tādiem īpašiem gadījumiem kā reliģiskie svētki vai pāvesta vizīte.

Kopumā studijas raidījumi 24. septembrī bijuši tikpat raiti un profesionāli nostrādāti kā vienmēr Latvijas Radio 1 ēterā, ja neskaita vienpusīgi (uz katolicisma atbalstīšanu) orientētos studijas viesus, tāpēc jāatzīmē, ka šī satura radīšanai Latvijas Radio 1 nebija nepieciešams papildus finansējums no valsts budžeta. Attiecīgās programmas stundas tāpat būtu jāaizpilda ar citu saturu, kurš no sagatavošanas un pārraidīšanas viedokļa daudz neatšķiras no tā, kas tapa saistībā ar pāvestu Francisku.

Latvijas Radio uz šo iebildi atzīmēja, ka papildus resursus prasījusi tiešraižu nodrošināšana un organiska iepludināšana pa vidu parastajiem raidījumiem, turklāt papildus finansējums saņemts pēdējā brīdī, un par to esot bijis grūti izveidot ko vēl īpašāku tik spiedīgos termiņos.

Vienīgā uz studiju uzaicinātā persona, kura pazemināja attiecīgā konkrētā raidījuma kopējo līmeni, bija Iveta Kažoka, kas bija atnākusi nesagatavojusies, nezināja neko par Latvijas un Vatikāna līgumiem, politisko sadarbību, diplomātijas vēsturi u.c. (kaut gan publiski skaitās “politoloģe”), ēterā ķiķināja pati par saviem “jociņiem” utt. Apsaukāja Livonijas Konfederāciju par “valstiņu”, kaut gan tā bija divreiz lielāka nekā Latvija šobrīd un arī pastāvēja piecreiz ilgāk, nekā Latvijas Republika iespējusi līdz šim.

“Ekumēniskais dievkalpojums Doma baznīcā” (sākums plkst. 10:40), “Pāvesta Franciska vizītes Latvijā speciālizlaidums. Svinīgā Svētā Mise Aglonā. Vada pāvests Francisks” (sākums plkst.16:00) kā arī citas tiešraidēs gan Latvijas Radio 1., gan 4. programmā atzīmējamās ar savu izcilo skaņas kvalitāti un skaņotāju prasmi. Tehniskie darbinieki, kas bija iesaistīti tiešraidēs, ir pelnījuši lielu profesionālo atzinību.

Raidījumu “Pāvesta Franciska vizītes Latvijā speciālizlaidums. Pāvesta vizītes laikā ārpus Aglonas bazilikas iznesīs Dievmātes svētgleznu” (sākums plkst. 11:40) radio arhīvā nevarēja atvērt — iespējams, arhīvam šajā vietā gadījies kāds tehnisks bojājums.

“Pāvesta Franciska vizītes Latvijā speciālizlaidums. Pāvesta Franciska vizītes nozīmība. Uzklusām citu konfesiju pārstāvjus” (sākums plkst. 12:20) piedāvā līdzsvaru starp katolicismu, luterāņiem un baptistiem, taču atkal nepiedāvā neviena ateista vai vismaz skeptiķa skatījumu. Aidis Tomsons ziņo, ka esot piedāvāts uzstāties Islāma Kultūras Centra pārstāvim, vismaz telefoniski, taču tas pēdējā brīdī atteicies. Nav iekļauti ne vecticībnieki, ne pareizticīgie. Ne Latvijas Radio 1, ne 4 ēterā nav ticis intervēts Rīgas virsrabīns Dr. Menahems Barkahans (kurš uzstājas publiski ne tikai latviski, bet pie vajadzības to spēj darīt arī krieviski), taču pārbaudot noskaidrojies, ka rabīns šajā laikā bijis Izraēlā, tā kā viņa stāstījuma iztrūkums ir saprotams.

Vēl viens jautājums bija: Latvijas Radio 1 programmā visa 24. septembra garumā tikai uz dažām minūtēm vienā vietā A. Tomsons piemin aizdomās par garīgi nepilnvērtīga invalīda izvarošanu arestēto prāvestu Pīteru Zeiļu. Visā pasaulē katoļiem ir problēmas ar nepilngadīgu vai rīcībnespējīgu draudzes locekļu seksuālu izmantošanu vai aizskaršanu, un pāvests Francisks (pretstatā saviem priekštečiem) personiski ķēries pie šīs nelaiemes apkarošanas, nevis noslēpšanas. Pie kam P. Zeiļa pirms sava aresta bija Aglonas — Rēzeknes diecēzes prāvests (priekšnieks ar garīgo virsvadību un materiālo atbildību reizē), kuram bija jāuzņem augstais viesis, Franciskam ierodoties Aglonā.

Latvijas Radio uz to atzīmēja, ka P. Zeiļas arests jau iepriekšējās dienās ticis detalizēti atspoguļots LR1, tālab atkārtotā būtu nepareiza un neprofesionāla, ja tos pašus faktus vēlreiz pārspriestu 24. septembra raidījumos, jo tieši tajā dienā nekas jauns nebija nācis klāt.

Latvijas Radio 4 raidījumi mazākumtautībām

Cita kvalitatīvā aina paveras Latvijas Radio 4 programmā.

“Домская площадь. Папа Римский Франциск в Латвии: первые подробности визита” (“Doma laukums. Romas pāvests Francisks Latvijā: pirmais vizītes izklāsts”, sākums 7:30) un “Домская площадь” (“Doma laukums”, sākums 07:37) un “Александр-студия. Папа Римский Франциск в Латвии: репортажи и комментарии” (“Aleksandra studija. Romas pāvests Francisks Latvijā: reportāžas un komentāri”, sākums 10:40) pāriet cits citā, vēlāk savienojoties ar “Открытый вопрос. Роль религии в современную эпоху” (“Atklātais jautājums. Reliģijas loma modernajā laikmetā”, sākums 12:10) un “Мир в профиль. Революционный дух папы Франциска” (“Pasaule profilā. Pāvesta Franciska revolucionārais gars”, sākums 13:30).

Visi šie raidījumi iztur kvalitātes līmeni un atrisina diezgan grūto problēmu: kā visas dienas garumā ekspluatēt vienu tēmu, lai tā klausītājiem neapniktu? Latvijas Radio 4 raidījumu autori to risina, neizvairoties no nepatīkamajiem jautājumiem: apspriež gan iesīkstējušo pedofilijas problēmu katoļu baznīcā citur pasaulē, gan arī P. Zeiļas arestu un saistībā ar to zināmos faktus. Atbildēšanai pieaicināts ne vien A. Priede, bet arī prāvests Andris Kravalis. Tiek runāts ne vien par pāvesta Franciska iedvesmojošo piemēru, bet tiek spriests par šodienas reliģiskajiem kariem, konfliktiem Vidējos Austrumos, negaidītā veidā tiek salīdzināta katoļu hierarhija ar Eiropas Savienības birokrātiju, kura arī sastāv no neievēlētiem, hierarhiskiem, autoritāti veidojošiem personāžiem, pār kuriem parastajam vēlētajam nav nekāda veida kontrole.

Krievvalodīgie žurnālisti 24. septembra raidījumos atsaucas uz latviski tulkoto Franciska grāmatu par korupcijas nelaimi mūsdienu sabiedrībā; LR1 skaidroja, ka šai grāmatai bijis veltīts atsevišķs raidījums vizītes priekšvakarā, savukārt LTV to rādīja pusgadu iepriekš, kad iznāca latviskais izdevums.

“Портрет времени. Збигнев Станкевич: наше разрозненное общество может объединить церковь” (“Laika portrets. Zbigņevs Stankevičs: mūsu sadrumstaloto sabiedrību var apvienot baznīca”, sākums 15:10) ir komplimentārs raidījums, kura formāts acīmredzot nepieļauj “hard talk” veidošanu. Tomēr kādu jautājumu par P. Zeiļas aresta lietu varēja vismaz uzdot. Ja arhibīskaps spētu atrunāties un aiziet no jautājuma, tad vismaz jautājums būtu uzdots.

“Звуки. Мысли. Встречи. Франциск в Латвии: культурная составляющая визита” (“Skaņas. Domas. Tikšanās. Francisks Latvijā: kultūras sastāvdaļa vizītē”, sākums 16:07) un “Подробности” (“Izklāstā”, sākums 17:08) ir visnotaļ profesionāli satatavoti apkopojumi, kas atbilst tam kvalitātes līmenim, kādu sagaidām no sabiedriskā medija.

Labi izmantoti saturā elementi no Latgales reģionālās studijas, kas uzlabo visu programmu kopumā un dod gan informāciju ziņām, gan cilvēkstāstus.

Uzkrītoši ausīs griežas tas, ka raidījumā “Александр-студия” tiek lietots nepareizs vārds mūsu parlamenta apzīmējumam: konsekventi tiek teikts “Сейм” un nevis “Саэйма”. Ja reiz LR4 programma tiek finansēta no valsts budžeta, tad programmas veidotājiem būtu jāzina, kā pareizi izrunā tās iestādes nosaukumu, kas katru gadu nobalso par LR4 finansēšanu. Turklāt te nevar atsaukties uz izrunas vēsturisko pamatotību: parlamenta nosaukums Lietuvā vienmēr ir bijis “Seimas”, Polijā — “Sejm”, savukārt Latvijas teritorijā pat tajā periodā, kad Livonija ietilpa Žečpospolitā, nekad nav notikusi neviena no Lietuvas — Polijas valsts Seijma sēdēm. Tātad Latvijas teritorijā nav nekāds vēsturisks pamats lietot izrunu “Seims”, tā kā latviešu vārds “Saeima” ir veidots no vārda “saiešana” un nevis saistībā ar poļu parlamentu.

Šī izruna ir nekavējoties jāmaina LR 4 raidījumos. Nespēja izrunāt pašiem savas valsts parlamenta nosaukumu (lai kāda valoda tobrīd netiktu lietota) ir neattaisnojama.

Latvijas Radio 3 Klasikas raidījums

Garīgajai mūzikai veltītais raidījums Klasikas programmā pamanās ietilpināt sevī daudzus interesantus momentus no sakrālo dziedājumu vēstures, savijot tos kopā ar reliģijas vēsturi un parādot, kā sabiedrība ietekmējusi baznīcas mūziku, un pretēji. Kvalitatīvs, izsvērts un labi pārdomāts raidījums. Rodas vēlme dzirdēt šādas kvalitātes raidījumus vēl.

LTV1 raidījumi 24. septembrī

Vispirms jāatzīmē lieliskais skaņotāju darbs, tāpat kā Latvijas Radio gadījumā, un šeit tam pievienojas tikpat lielisks operatoru darbs. Beidzot LTV1 ēterā redzami kustīgi kadri lielā skaitā, kas nav nejauši iesprukuši statisko vizuālo materiālu rindā, bet ir iemontēti apzināti. Ir dinamika materiālu uzbūvē un izkārtojumā, arīdžan izmantoti ar bezpilotniekiem filmēti kadri Aglonā, kur varēja palaist kameras lidojam gaisā. Visas pārraides — profesionalitātes paraugs gan bildes, gan skaņas, gan montāžas ziņā, izņemot vienu starpgadījumu ar skaņu no paša rīta.

“Pāvests Francisks Latvijā. Ierašanās Rīgas starptautiskajā lidostā” (sākums plkst. 8:10), kam sekoja “Oficiālā sagaidīšanas ceremonija” — pārraide kopumā izvērtās samērā garlaicīga, jo pirmās 15 minūtēs bija jāskatās, kā tiek gaidīta lidmašīna, kā tā apstājas, kā piebrauc traps, kā sākumā izkāpj žurnālistu bariņš utt. Tomēr, tā kā pēc šiem kadriem bijis pieprasījums no vismaz 14 ārvalstu raidorganizācijām, tad tiešraide no lidostas ir sevi attaisnojusi: ja reiz ir pieprasījums, tad jāreda, pat ja kadru saturu lielākoties veido kustīgi transportlīdzekļi, kas lēnām apstājas.

LTV atzina, ka pirmās tiešraides sākumā bijis jūklis ar skaņu montāžas pultī, kas ticis novērsts. LTV Ziņu dienesta vadība arī vērsa uzmanību uz faktu, ka vizīte nobīdījusi no grafika, turklāt viss noticis nevis vēlāk (kā tas parasti gadās), bet gan ātrāk par plānoto. Tas radījis ilgstošu, negaidītu spriedzi LTV darbiniekiem, nācies darba gaitā daudz ko pārplānot.

Žurnālistu runātais teksts tiešraidēs, kas svārstījās no visuresošā A. Priedes intervēšanas līdz monologiem pie Brīvības pieminekļa, pamazām kļuva arvien jūsmīgāks un nekritiskāks, žurnālistei teju vai aizelšoties pašai no savas sajūsmas, bet tā arī nespējot darīt zināmu auditorijai, no kurienes viņai tāda sajūsma, ieraugot vecu vīru baltā kleitā, kurš uz to brīdi vēl nav paguvis nevienu dievkalpojumu noturēt un pateikt ko saturīgu. Reklamēti suvenīru krāmi, kas nopērkami par maksu, nevis tiek dalīti par brīvu.

“Pāvests Francisks Latvijā. Ekumēniskais dievkalpojums Rīgas Domā” (sākums plkst. 10:35) un “Pāvests Francisks Latvijā. Rīgas Sv. Jēkaba Katedrāles apmeklējums” (sākums plkst. 11:45), kā arī centrālais notikums — pāvesta celebrētā mise Aglonā pēc 16:00 — ir tie raidījumi, kuri atzīmējami ar labo skaņotāju un operatoru darbu. Jāpiezīmē arī visnotaļ profesionālais tulkojums pāvesta runai: pat ja tas nebija LTV sagatavots, tas tika maksimāli profesionāli iekļauts un izmantots tiešraižu saturā. Pozitīva iezīme Aglonas dievkalpojuma tiešraidē — par vienu no komentētājiem pieaicināts ukraiņu izcelsmes teologs Rodions Doļa, parādot, ka Latvijā katolicisms nav tikai Latgales vai mūsu poļu minoritātes fenomēns.

LTV darbinieki atzina, ka kopumā strādāt ir bijis neraksturīgi grūti (salīdzinot ar citiem šāda mēroga pasākumiem — piemēram, Dziesmu svētku translācijām), izsakot kritiku vizītes oficiālajiem organizatoriem: daudzkārt operatorus bīdījuši malā, tie nevarējuši dabūt labus kadrus. Piemēram: Aglonā brīdī, kad Francisks izbraukājis caur dievlūdzēju rindām un sveicis viņus, visi mediju darbinieki pēkšņi sadzīti milzīgā balta

brezenta teltī bez logiem, no kurienes it neko nevarēja nofilmēt. Tāpat pāvesta atlidošanu un izkāpšanu no helikoptera Aglonā izdevies noķert, tikai pateicoties nejauši veiksmīgam gadījumam, jo plānošana tobrīd bijusi neiespējama. Vizītes plānotāji un izpildītāji pirms tās solījuši dot žurnālistiem tādus apstākļus, lai var normāli strādāt, bet vizītes dienā bieži izrādījies otrādi.

Diemžēl vēlreiz jāatzīmē 24. septembra raidījumu satura gatavotāju unikālā spēja neredzēt un ignorēt “ziloni istabā” — atkal nekāda analīze par pedofīlijas skandāliem vai P. Zeiļas arestu. Sabiedriskajā pasūtījumā nav ierakstīts uzdevums “LTV jāignorē seksuālie noziegumi, ja tos pastrādājuši mācītāji”. Vienīgi no rīta divos teikumos aizkadra balss pavēstīja, ka “tiekot pieminēti seksuālās vardarbības upuri”, taču nekas par to, ka vainīgie tiktu sodīti un kas tiekot darīts, lai turpmāk nekas tāds nevarētu notikt. Pareizi pieminēts, ka Francisks pats personīgi gādājis, lai Vatikāna likumos tiktu ieviesti stingri papildinājumi par pedofīlu sodīšanu, taču tas attiecas tikai uz tiem priesteriem, kas atrodas Vatikāna 44,5 hektāros, bet ne visiem citiem prāvestiem un vikāriem ar pedofīlijas tieksmēm citur pasaulē.

Ziņu speciālizlaidumā acīmredzami noslinkots tajā vietā, kur sievietes balsī vārds vārdā pārstāstīts teksts no rīta raidījuma. Atšķirība tāda, ka pirmoreiz to nolasīja vīrieša balss.

Kā izcils vērtējams pēc vizītes noslēguma sagatavotais 29. septembra LTV1 raidījums “Aculiecinieks: Pāvests Francisks Latvijā”. Tā autori sekojuši pāvestam no Romas uz Lietuvu, Latviju, Igauniju, lidojot viņa lidmašīnā, iefilmējuši pāvestu tuvumā un beigās visu savienojusi apļveida kompozīcijā. Pie kam šī raidījuma autori, lai gan pāris vietās aizrāvušies ar daiļrades paštēmu, tomēr nav vairījušies arī no nepatīkamajām tēmām, tādā veidā parādot, ka iespējams pilnvērtīgi un vispusīgi parādīt Vatikānu un pāvestu, turklāt beigās sagaidījuši arī paša Franciska reakciju uz kārtējo jauno seksuālo noziegumu skandālu, kāds nācis atklātībā Austrijā.

Jāatzīmē, ka LTV izdevies izlietot valsts piešķirtos līdzekļus pareizi kaut vai no tāda aspekta, ka 24. septembra speciālizlaidumi un tiešraides izrādījušās mēneša skatītākās pārraides, kas savākušas vislielāko skatītāju skaitu, pārspējot komercteleviziju ciparus (septembra TV pārraižu reitingā *Kantar TNS* datos daži komercteleviziju šovi ir priekšā, taču tie vāc skatītājus katru nedēļu, kamēr pāvesta vizīte bija unikāls notikums).

Recenzenta rekomendācijas NEPLP:

- 1) **Pieņemt LTV1 darbu**, atzīmējot labo sniegumu no operatoriem, režisoriem, skaņotājiem, vienlaikus nākotnē uzdodot novērst vienpusīgumu saturā.
- 2) Ierosinājums visiem NEPLP locekļiem vēlreiz noskatīties LTV1 29.09.2018. raidījumu “Aculiecinieks: Pāvests Francisks Latvijā” un **lemt par rakstiskas atzinības** izteikšanu tā autoriem.
<https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/140554/aculiecinieks-pavests-francisks-latvija>
- 3) **Pieņemt Latvijas Radio 4 darbu**, atzīmējot labo žurnālistu darbu, kas veikts profesionāli meistarīgi.

- 4) **Izteikt kritiku par Latvijas Radio 1 viduvējo sniegumu 24. septembrī, ja to salīdzina ar LR4 saturu.**
- 5) **Veicināt sadarbību** starp nākamo lielo valsts vizīšu, masu pasākumu utt. organizatoriem, drošībniekiem, darbiniekiem un sabiedrisko mediju žurnālistiem, operatoriem, skaņotājiem.
- 6) **Izteikt kritiku valsts naudas dalītājiem** par to, ka papildus finansējums sākotnēji tika piešķirts nevis sabiedriskajiem medijiem, bet gan LVRTC, kam ar satura sagatavošanu nav it nekāda saistība. Tik elementāras kļūdas nav saprotamas. Tas ir gluži kā piešķirt papildus līdzekļus Liepājas un Grobiņas domēm, lai novērstu plūdus Pļaviņās vai Jēkabpilī.
- 7) **Novērst** to, ka Latvijas Radio 4 krieviskajās programmās Saeimu saukā par "Sejmu".
- 8) **Rekomendācija saistībā ar iepriekšējo punktu: 2019. gadā pievērst īpašu uzmanību tieši LR4 satura analīzei un recenzēšanai.**

Recenzents:

Imants Liepiņš,
Latvijas Žurnālistu Savienības valdes loceklis
NEPLP Sabiedriski konsultatīvās padomes loceklis